

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نیاشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم ویر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Literary-Cultural

ادبی - فرهنگی

همایون "باختریانی"
۲۴ ماه می ۲۰۱۶
تنظیم، تصحیح و شرح لغات: پورتال

دیوان

"عبدالله شهاب ترشیزی هروی"

۳۷

قصائد

-۳۳-

در مدح اسحاق خان فراهی

و مزاح با میرزا محسن خان طبیب

ای! ز پاداری ^۱ صف پیکار	شده بر جمله سروران سردار
آستین تو منبع ارزاق	آستان تو مطلع انوار
تیر حکم ترا زمانه هدف	باز ^۲ امر ترا ستاره شکار
آسمان را ز قدرت استعلا	اختران را به جاهت استظهار
گرد راه تو از وفور شرف	سرمه دیده اولوالابصار
در زمان تو ای جهان کرم!	در زمین تو ای سپهر وقار

^۱ "پاداری": پایداری و استواری
^۲ الف. بار

نیست جز چشم فکر خال خیال^۳   نیست جز زلف مهوشان طرار
سرفراز! حکایتی ست غریب^۴   گر اجازت بُود، کنم اظهار
میرزا محسن طبیب، که هست   در همه عمر، سال و مه بیمار
آن، که هم از مریض و هم ز مرض   کانِ درد است و معدن آزار
بعد هشتاد سال عمر، شده ست   بر زن پیر و زشت عاشق زار
پیری و زشتیش به هر حالت   بوالعجب این، که هست شوهر دار
شیخ صنعان^۵ عصر کرده ظهور   لیک بی‌خوک و باده و زُنار
دی گریبان من گرفته که رَو^۶   به وساطت به خدمت سردار
تا، که یار مرا به من، بخشد   ور نبخشد بمیرم از غم یار
گفتم: ای میرزای دانشمند!   گفتم: ای محسن نکوکردار!
سعی این کار است، نامشروع   راه این حرف است، ناهموار
کی به سردار، می توان گفتن   که زن زید را به عمرو، سپار
آخر او مُحصنه ست و تو مُحسن^۷   ای محاسن سفید!!! شرم بدار
حبذا! زین کلاه و این جبه^۸   مرحبا زین عبا و این دستار
این سخنها، که گفته ام یکسر   چه به او گوئی و چه با دیوار
هست بر قول خویشتن، ثابت   هست در کار خویشتن، سیار
می کند ناله، از غم دلبر   می کشد آه، از غم دلدار
گوید: او قلزم است و من ماهی   گوید: آن مرهم است و من افگار
چاره من بکن، وگرنه مرا   کار از دست رفت و دست از کار

صاحب! سرور! چه فرمائی؟

من چه گویم؟ جواب این گفتار

^۳ ب. فکر گلرخان فتان

^۴ ب. قریب

^۵ "شیخ صنعان": عارفی که به روایت کتاب "منطق الطیر" فریدالدین عطار، عاشق دختر ترسا شد، به دین عیسوی گرائید و زُنار بست، شراب خورد و گوشت خوک نوش جان کرد.

^۶ ب. کو

^۷ "مُحصن": مرد زندهار؛ و "مُحصنه": زن شویدار

^۸ "جَبَّه" (به ضم اول و فتح و تشدید دوم): کلمه عربی و در معنای "لباس فراخ و کشال"; از قبیل "چین"